

The book cover features a dark purple background with a gold Art Nouveau-style border. At the top, there is a crescent moon, a lightning bolt, and several stars. The title 'SHERLOCK HOLMES' is written in large, gold, serif letters, slanted upwards. Below the title, the subtitle 'A ĎÁBLŮV PRACH' is written in white, serif letters. The central illustration includes a large quill pen, a magnifying glass, a small bottle with a stopper, a stylized eye with radiating lines, and a rolled-up scroll with cursive handwriting. The entire scene is decorated with stars, lightning bolts, and falling liquid droplets.

SHERLOCK HOLMES

A ĎÁBLŮV
PRACH

JAMES LOVEGROVE

SHERLOCK HOLMES
A ĎÁBLŮV PRACH

Copyright © 2018 by Cavan Scott
published by arrangement with Titan Publishing Group Ltd.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Marek Čtrnáct, 2024
Cover © Martin Kopecký, 2024
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2024

<https://twitter.com/knihydobrovsky>
www.facebook.com/KnihyDobrovsky.cz
[instagram.com/nasenakladatelstvi](https://www.instagram.com/nasenakladatelstvi)

ISBN 978-80-277-4911-9 (pdf)

JAMES LOVEGROVE

SHERLOCK HOLMES
A ĎÁBLŮV PRACH

přeložil Marek Čtrnáct

VENDETA

Obsah

PŘEDMLUVA

KAPITOLA PRVNÍ

KAPITOLA DRUHÁ

KAPITOLA TŘETÍ

KAPITOLA ČTVRTÁ

KAPITOLA PÁTÁ

KAPITOLA ŠESTÁ

KAPITOLA SEDMÁ

KAPITOLA OSMÁ

KAPITOLA DEVÁTÁ

KAPITOLA DESÁTÁ

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

KAPITOLA DVANÁCTÁ

KAPITOLA TŘINÁCTÁ

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ

KAPITOLA PATNÁCTÁ

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ

KAPITOLA OSMNÁCTÁ

KAPITOLA DEVATENÁCTÁ

KAPITOLA DVACÁTÁ

KAPITOLA JEDENADVACÁTÁ

KAPITOLA DVAADVACÁTÁ

KAPITOLA TŘIADVACÁTÁ

KAPITOLA ČTYŘIADVACÁTÁ

KAPITOLA PĚTADVACÁTÁ

KAPITOLA ŠESTADVACÁTÁ

KAPITOLA SEDMADVACÁTÁ

KAPITOLA OSMADVACÁTÁ

KAPITOLA DEVĚTADVACÁTÁ

KAPITOLA TŘICÁTÁ

KAPITOLA JEDENATŘICÁTÁ

KAPITOLA DVAATŘICÁTÁ

DOSLOV

PODĚKOVÁNÍ

PŘEDMLUVA

Raná část kariéry mého přítele, pana Sherlocka Holmese, je do značné míry *terrou incognitou*, pokud se týká těchto mých skromných memoárů. Na svou obhajobu uvádím, že jen sotva trpím nedostatkem možností, když přijde na výběr vhodného materiálu, který bych předložil svým čtenářům. Zakázky, jež Holmes dostával, byly v letech, kdy se ve svém unikátním povolání etabloval, sporadické, neboť tehdy ještě neměl pověst – pověst, jejímuž vytvoření jsem jistým malým způsobem napomohl – která vedla k tomu, že se mu začaly předkládat mimořádnější a působivější případy.

Jedna epizoda z tohoto období jeho života se však i přesto dožaduje vylíčení. Vypráví o tom, jak Holmes zkřížil cestu – a meče – s jistým dobrodruhem, jehož zdatnosti coby lovce velké zvěře se nikdo nevyrovnal a jehož eskapády na africkém kontinentu začínaly být legendární i přesto, že ho už pomalu zmáhalo stáří.

Zde je tedy příběh o tom, jak se Sherlock Holmes, muž myslí, setkal s Allanem Quatermainem, mužem činu, a o dramatech, která následovala.

MUDR. JOHN H. WATSON,
1904

PODVODNÝ KLIENT A ZNÁMÝ KLIENT

„Ujišťuji vás, pane,“ pravil Sherlock Holmes, „že se vašeho případu neujmu.“

Muž, který seděl naproti němu, byl napjatý. Já sám jsem byl nemálo překvapen.

„Ale... Ale...“ Pan Farley Danvers se zakoktal. „Proč, probůh?“

„Z těchto důvodů.“ Holmes je začal jeden po druhém odpočítávat na prstech. „Za prvé, nejste, jak tvrdíte, koncertním pianistou. Za druhé, nemáte žádného bratra-dvojče, ani identického, ani jiného. Za třetí, máte ve zvyku neplatit účty včas. Jste, abych to řekl na rovinu, podvodník a já s vámi nechci mít nic společného.“

Danvers vytáhl šekovou knížku. „Vy byste odmítl peníze?“

„Takže má obvinění nepopíráte?“

„Popírám je s veškerou důrazností. Fakta své situace jsem vám vyložil ve vši upřímnosti. Jsem ochoten vás zaměstnat, při zaplacení standardní sazby, abyste provedl vyšetřování krádeže mého majetku. Nemůžete mě přece odmítnout.“

„Mohu a také to udělám,“ řekl Holmes. „Vaším plánem, jak to vidím já, pane Danversi, je učinit ze mě spoluviníka v pojišťovacím podvodu. Přejete si, abych dokázal, že vám byly ukradeny jisté cennosti a prodány do zastavárny, zatímco ve skutečnosti vůbec ukradeny nebyly. Chcete, abych napsal vaši pojišťovně dopis, v němž tuto ztrátu potvrdím, za což by vám pak byla vyplacena náhrada. Poté byste část peněz využil k tomu, abyste ze zastavárny tyto cennosti vykoupil, a zbytek byste si ponechal jako zisk. Zkrátka a dobře, máte v úmyslu využít mé dobré jméno ve službách vašich nemorálních cílů. Nemám snad pravdu?“

„Ani v nejmenším!“ prohlásil Danvers.

„Předpovídám také, že mě při první příležitosti ošidíte. Vsadil bych se, že jakýkoli šek, který byste vypsál, vaše banka neproplatí.“

„Můj kredit je stejně spolehlivý jako kredit kohokoli jiného.“

„O tom pochybuji,“ řekl Holmes. „A nyní bych vám byl vděčný, kdybyste mohl odejít, a to okamžitě. Nebo vás budu muset vyhodit násilím?“

Farley Danvers s mnoha rozhořčenými námitkami vydusal z našeho bytu.

Vrhl jsem na svého přítele pátravý pohled. „Vážně, Holmesi, jste si jistý, že to byl lump? Mně přišel zcela bezúhonný.“

„Naprosto jistý, Watsone. Všechno, co řekl, byly čisté, neředěné žvásty. Koncertní pianista? Pchá! Všiml jste si jeho prstů? To nebyly prsty člověka zběhlého v tomto umění. Měl například příliš dlouhé nehty. Profesionální pianista si nehty stříhá nakrátko. Stejně tak ani špičky prstů nebyly zploštělé jako u člověka, který pravidelně celé hodiny cvičí u klávesnice. Stejně tak jeho ruce ani neměly muskulaturu, jaká se takovou činností rozvíjí, zvláště co se týče dlaní a zápěstí.“

„Chápu. A proč se za něj tedy vůbec vydávat?“

„Pro efekt. Koneckonců, koncertní pianista je daleko impresivnější povolání než řekněme obchodník s vínem, což je Danversova skutečná profese. A pokud jde o vaši příští otázku, na jeho kravatě byl zobrazen erb Uctivé společnosti vinařské.“

„Jak jste ale věděl, že není z dvojčat?“

„Danvers svého bratra třikrát zmínil jménem. Dvakrát o něm mluvil jako o ‚Edwardovi‘, potřetí řekl ‚Edwin‘. Kdo by si špatně pamatoval jméno vlastního bratra?“

„Třeba se přeřekl.“

„To sotva, Watsone! Vy jste snad někdy spletl jméno vašeho zesnulého bratra? Navíc měl zlatý pečeti prsten s rodinným znakem. Ten prsten nesl patinu stáří, což značí, že se muselo jednat o rodinnou cennost předávanou po generace. Takový šperk tradičně přechází na prvorozeného syna, ale Danvers přitom tvrdil, že jeho bratr je o nějakých pět minut starší. Proč by tedy měl tento prsten Danvers

a ne Edward – nebo možná Edwin – pokud by Edward či Edwin nebyl smyšlenkou?“

„A to, že neplatí včas účty?“

„Co se toho týče, což jste si nevšiml, jak ošklivě má vzadu ostříhané vlasy, i když zbytek jeho hlavy je vcelku úhledný?“ zeptal se Holmes. „Je zjevné, že se jeho holič rozhodl odvést jen minimum práce a tu část vlasů, kterou Danvers nevidí, odbýt. To naznačuje nespokojenost.“

„Nebo také lajdáckého holiče.“

„Dobrá, tuto možnost připouštím. Nicméně Danversovy boty byly nedávno nově podraženy a stejně jako v případě holiče ani švec svému úkolu nevěnoval takovou pozornost, jakou by měl. Krájení, lepení i přitloukání bylo provedeno nekvalitně. Jeden nedbalý pracovník by se dal brát jako smůla. Dva začínají vypadat jako vzor. Zákazník, který se neustále zpožďuje s placením, je zákazník, který dostává špatné služby.“

„Takže když Danvers říkal, že má podezření, že za zmizením různých pokladů z jeho domácnosti stojí jeho bratr...?“

„Byl to bohapustý žvást,“ řekl Holmes. „Domnívám se, že by mě nechal horem dolem pátrat po svém neexistujícím sourozenci.“

„Ale proč by si vůbec vymýšlel bratra?“

„Danvers nám tu vykládal pěkně tragickou historku. Všechny ty řeči o jeho identickém bratru-dvojčeti, kterého potkaly krušné časy a on ho pozval pod svou střechu a vzal ho pod svou ochranu – o tom darmošlapovi, který posléze jeho laskavost odměnil tím, že ho okradl.“

Důležité je na tom to slovo ‚identickým‘, protože kdyby se mi podařilo najít zastavárníka, který tyto předměty nyní má, a požádal bych ho o popis muže, jenž mu je prodal...“

Dokončil jsem větu: „Pak by tento popis odpovídal samotnému Danversovi.“

„Zkrátka a dobře, Farley Danvers se poměrně neohrabaným způsobem chránil proti takové situaci,“ řekl Holmes. „Podepsal

by v zastavárně statutární prohlášení jako ‚Edward Danvers‘, a až by na něj udeřili, zapřísahal by se, že tam ty věci nepřinesl on, ale jeho dvojče.“

„Inu,“ řekl jsem, „vzato kolem a kolem je dobře, že jste ho prokoukl. Jinak byste mohl promarnit spoustu času. Neměli bychom ho nahlásit úřadům?“

„Á, tu jeho pavučinku lží prohlédne i ten nejtupější pojišťovací úředník. Ne, Watsone, panem Farleym Danversem už se nemusíme zabývat ani na okamžik. Ten drzý hlupák dostane, co si zaslouhuje, ať už se toho budeme účastnit, nebo ne.“

„Je ovšem velká škoda, že to nebyl skutečný platící klient. Ty peníze by se vám hodily, Holmesi, jestli vám nevadí, že to říkám. V poslední době jste o práci moc nezavádil.“

Pravda byla taková, že v té době – na podzim roku 1884 – se rozhodně nedalo říci, že by byl Sherlock Holmes zasypán prací. Jeho kariéra detektiva-konzultanta byla, ne-li přímo v plenkách, tedy rozhodně v pubertě. Měla své dobré i špatné chvíle, jenomže těch druhých bylo výrazně víc než těch prvních. Klienti se nijak nepředháněli, aby přišli k jeho dveřím. Předešlý rok vlastně přinesl pouze jeden případ, který jsem od té doby pokládal za hodný zveřejnění – onu věc se zmijí bahenní ve Stoke Moranu – zatímco těch několik dalších byly laciné, nezajímavé záležitosti. Totéž platilo i pro rok 1884, s výjimkou událostí, které uvádím na těchto stránkách. Holmes měl stále dost práce na to, aby mu to přineslo nějaký skromný příjem, do celosvětové proslulosti a finančního zabezpečení mu však stále ještě několik let zbývalo.

„Ono se už něco objeví, Watsone,“ řekl můj přítel a sáhl po dýmce. „Vždycky se něco objeví.“

„To opravdu doufám,“ odpověděl jsem procítěně.

Několik okamžiků nato vstoupila paní Hudsonová. „Máte dalšího klienta, pane Holmesi,“ řekla.

„Vidíte, Watsone,“ řekl Holmes s čtveráckým pohledem. „Co jsem vám říkal? Tak ho vezměte nahoru, dobrá žena. Podíváme se mu na zoubek.“

„Ten klient,“ prohlásila paní Hudsonová, „už je tady.“
„Myslíte v přízemí?“ Holmes si s mírným podrážděním vydechl.
„Tak tedy, opakuji, vezměte toho pána nahoru.“

„Tento klient není žádný pán.“

„Pán, kmán, zametač křížovatek – na jeho sociálním postavení mi nesejde ani za mák. Je-li jeho peníz dobrý, setkám se s ním.“

„Pane Holmesi,“ řekla naše domácí a založila si ruce pod řadry, „možná jsem se nevyjádřila zcela jasně.“

„Tady není žádné ‚možná‘, paní Hudsonová. Hovoříte vyloženě přitrouble.“

V tuto chvíli jsem zasáhl. „Holmes, copak vám to nedošlo? Pokud nejsem zcela vedle, pak tím klientem, o němž paní Hudsonová hovoří, není nikdo jiný než ona sama.“

Paní Hudsonová přikývla a prohlásila: „Díky nebesům, že alespoň jeden z vás nemá tak dlouhé vedení.“

„Vy, madam,“ řekl Holmes, „přede mě předstupujete jako klientka?“

„Představuje to snad nějaký problém, pane?“

Zdálo se, že o této otázce chvíli uvažuje; pak pokrčil rameny.
„Ani v nejmenším. Jen mě to překvapuje, toť vše.“

„Můžete si na mě udělat čas?“

„Myslím, že bych vás mohl vmáčknot do svého hektického rozvrhu.“

„Zaplatím standardní sazbu,“ řekla paní Hudsonová a usadila se v křesle, do kterého ji Holmes nasměroval.

„Nic takového,“ namítl ostře můj přítel. „Jste vynikající domácí. Jste kuchařka nemalých dovedností. A tolerujete mé méně žádoucí návyky s trpělivostí, jakou by vám záviděl i stoik. Tyto vlastnosti pokládám za více než adekvátní odměnu za jakékoli profesionální služby, které vám nyní mohu prokázat.“

„Uvědomuji si, že někdy máte potíže zaplatit měsíční nájem a že při těchto příležitostech na sebe doktor Watson bere lví podíl.“

„Pche!“ Holmes opovržlivě mávl rukou. „Už ani slovo. Buď pro vás budu pracovat *pro bono*, anebo vůbec. Konec diskuse.“

„Dobrá tedy.“ Paní Hudsonová vytáhla z kapsy své zástěry složený dopis. „Tohle je to, co mě vedlo k tomu, abych vyhledala vaši pomoc. Právě přišel třetí poštou.“

Předala dopis Holmesovi, který rezolutně zatřepal rukou, aby ho rozložil, a začel se do jeho obsahu.

„Chápu,“ řekl přemýšlivě. „Chápu. Hm! A kdo je tato Ada Biddulphová? Očividně vaše přítelkyně.“

„Velmi dávná přítelkyně, která, stejně jako já, pronajímá pokoje ve svém domě, aby vyžila.“

„Ano, to jsem z jejího listu pochopil. Tak trochu to prozradila ta zmínka o nájemníkovi. Je v pěkné šlamastyce, to rozhodně. Sousedé i policie jsou vesměs přesvědčeni o její vině! Není divu, že tón dopisu je tak rozčilený, o rukopisu ani nemluvě. Snaží se neustále udržovat úhledné kaligrafické písmo, ale její úsilí opakovaně degeneruje na škrabopis a její řádky rozhodně nejsou rovné. Z toho lze vyvodit, že se jedná o ženu, která se vždy snaží dobře zapůsobit, a nyní se jí hroučí celý svět.“

„Přesně tak.“

„Holmesi,“ řekl jsem. Odhalil jsem – na rozdíl od něho – pod vyrovnanými rysy paní Hudsonové výrazné známky netrpělivosti. „Možná byste se se mnou mohl podělit o povahu situace, v níž se tato paní Biddulphová nachází.“

„To proto, abyste si mohl dělat poznámky, Watsoně, jak jsem to u vás v poslední době viděl?“

„Prostě bych byl raději, kdybych se necítil z této konverzace vyloučený.“

„Ale vy *máte* ve zvyku dělat si poznámky o mých případech, nemám pravdu? Pozoroval jsem vás, jak zapisujete do různých deníků a bločků s volnými listy, jak během mých vyšetřování, tak bezprostředně po nich. Nemyslete si, že jsem to neviděl. Zdá se, že mě berete jako jednoho z vašich pacientů, kterého je třeba studovat a diagnostikovat. Jaké máte plány s těmi ,historiemi případů, které sestavujete? Nemáte je náhodou v úmyslu jednoho dne vydat?“

„I to je, předpokládám, jedna z možností. Příliš jsem o tom nepřemýšlel. Vaše metody mi prostě přijdou fascinující, a tak jsem je začal svěřovat papíru – pro mé vlastní uspokojení.“

„Možná ale i pro budoucí pokolení.“

„To se ještě uvidí. Mezitím, ten dopis?“

„Ano. Tady.“

Holmes mi ho se suchým úsměvem předal. Nemýlil se, neboť jsem opravdu uvažoval o tom, že bych své poznámky o jeho případech zapracoval do příběhů. Již dlouho jsem v sobě choval touhu věnovat se vedle své lékařské praxe i literární kariéře. Holmes, v té době už téměř čtyři roky můj společník a spolubydlící, mě fascinoval. Jeho povaha a jeho nadání byly tak neobvyklé, tak osobité, že podle mého názoru stály za analyzování. Časem jsem se opravdu do vydávání vyprávění o jeho činech pustil, což mi od té doby přineslo jistý mírný věhlas. Mělo však trvat ještě další tři roky, než se vydání dočkal první z těchto příběhů, *Studie v šarlatové*.

Podíval jsem se na dopis paní Biddulphové. Po krátkém pozdravu paní Hudsonové, kterou oslovila křestním jménem, stálo na papíře toto:

Píši Ti ve stavu jisté konsternace; ruka se mi třese tak, že jen sotva dokážu udržet pero na papíře. Bože, jaká muka jsem si za posledních čtyřadvacet hodin prožila! Jaký poplach a jaké exkurze jsem musela snášet!

Vše začalo tím, že jsem našla pana Niemanda v jeho obývacím pokoji mrtvého. Pana Niemanda samozřejmě znáš, je to ten pán, kterému pronajímám sklep. Nedávno přibyl z Indie a během toho měsíce, který u mě strávil, byl vzorným nájemníkem – vůbec ne jako ten neukázněný bohém, kterého jsi pod svou střechou ubytovala Ty a na něhož jsi měla nejednou důvod reptat.

Zasmál jsem se, když jsem viděl, jak takto označuje Holmese, a můj přítel, který velmi dobře věděl, jakou pasáž dopisu jsem právě přelétl, na mě vrhl pohled, v němž se mísila vyčítavost s mrzutostí.

Umíš si jistě představit mou hrůzu, když jsem panu Niemandovi včera ráno do jeho sklepního bytu donesla snídani a našla jsem jeho tělo natažené na zemi. Stačil jediný pohled, abych okamžitě věděla, že je po smrti. Ta naprostá nehybnost mrtvoly se nedá splést. S mým manželem to bylo stejné. Pohled na George, jak tam úplně mrtvý seděl v tom křesle, je vrytý do mé paměti, stejně čerstvý, jako by to bylo včera a ne před pěti lety. To se prostě pozná, že ano, když duše opustí tělo? Zůstane po tom tak strašný klid.

Otočila jsem se a pelášila jsem přivolat nejbližšího konstábla; brzy nato byl můj dům plný policistů. Ve všem tom chaosu – v tom šťouchání, v tom šťourání, v tom nakukování – podle všeho dospěli ke shodě. Pan Niemand byl otráven. To řekl detektivní inspektor – vypadal jako fretka – který se v případu ujal velení. Nikdy jsem tak úplně nezachytila jeho jméno. Znělo francouzsky. Lagrange, myslím.

Kolem nosu a úst pana Niemanda byla totiž krev, a to dosti značné množství. Já sama jsem si tohoto detailu nevšimla, protože jsem ihned poté, co jsem pochopila, že je mrtvý, odešla z místnosti; obávala jsem se, že bych mohla omdlít. Inspektor mi také sdělil, že pan Niemand ze sebe dosti prudce vypudil obsah svého žaludku. Toho jsem si kvůli zápachu v místnosti byla vědoma.

Představ si můj šok, když začalo být zřejmé, že inspektor Lagrange – nebo jak se jmenuje – mě pokládá za pravděpodobného kandidáta na roli vraha pana Niemanda. I když to přímo těmito slovy neřekl, jeho náznaky ve mně neponechaly žádnou pochybnost, že tu nejenom došlo ke spáchání hrdelního zločinu, ale že jsem hlavní podezřelou.

Koneckonců, byla jsem to já, kdo připravil jídlo, které pan Niemand večer předtím snědl a do nějž, jak předpokládal Lagrange, byla přidána smrtící látka.

Viš stejně dobře jako já, že jsem tou poslední osobou, která by dokázala připravit o život někoho jiného. Jsem si vědoma toho, že někteří lidé mě po Georgeově smrti očerňovali. Někteří z mých sousedů jsou toho názoru, že jsem jeho skon nějakým způsobem zapříčinila, přestože lékař jasně prohlásil, že příčinou byl perforovaný žaludeční vřed. Inspektor byl nepochybně o těchto pověstech zpraven, než dospěl ke svému závěru. Místní drbny jistě hned informovaly jeho konstábl, když se vyptávali v jiných domech v ulici. Ale tehdy jsem vražedkyní nebyla a nejsem jí ani teď!

Přesto však nade mnou visí oblak podezření a inspektor Lagrange mě požádal, abych se zaručila, že zůstanu doma a budu čekat na jeho další zprávy. V podstatě na mě bylo uvaleno domácí vězení. Před mými dveřmi stojí konstábl, prý proto, aby odháněl zvědavce, ve skutečnosti však proto, aby mě hlídal. Jen doufám, že ho dokážu přesvědčit, aby mi dovolil odnést tento dopis do poštovní schránky na rohu. Jsem si jistá, že když ho požádám, aby mě doprovodil tam a zpátky, jistě mi vyhoví.

Prosím Tě, abys mi pomohla, můžeš-li. Jsem v koncích. Včera v noci jsem oka nezamhouřila a od včerejška jsem také nevzala do úst jediné sousto. V této budově za strašlivých okolností zemřel člověk a já jsem se nedopustila ničeho špatného, a přesto se bojím, že bych za to mohla být hnána k odpovědnosti.

V zoufalství Tvá
Ada

„Nebohá žena,“ řekl jsem a vrátil jsem dopis paní Hudsonové, která cituplně přikývla.

„Jste přesvědčena, že na tvrzení sousedů, že paní Biddulphová zabila svého manžela, není pranic pravdy?“ zeptal se jí Holmes.

„Čirá smyšlenka,“ odpověděla důrazně paní Hudsonová. „Neopodstatněné a nactiutřačné žvásty. Ale já vím, jak to vzniklo. George Biddulph byl, musím bohužel říci, opilec a hrubián. Choval se k Adě velmi krutě, když v sobě měl alkohol, a někdy i když ho neměl. Celá léta to snášela s mravní silou světice, a když zemřel, mnoho slz pro něj neuronila. Z toho důvodu místní předpokládali, že měla s jeho skonem něco společného. Netruchlila tak, jak by nedávno ovdovělá žena měla – a kdo by ji z toho mohl vinit? – a i když všichni věděli, že ji manžel bil, lidé si o ní stále mysleli to nejhorší za to, že ji jeho náhlý odchod ze světa nezničil.“

„Jak odpudivé pokrytectví,“ řekl jsem.

„Tak už to v té oblasti, kde Ada žije, chodí. Notting Hill není zrovna, abych tak řekla, zdraví prospěšná čtvrť. Já sama se tam jen velmi nerada vydávám po setmění.“

„Přirozená smrt pana Biddulpha tedy nebyla nic víc než právě to – přirozená smrt,“ řekl Holmes.

„To u muže, který si rád přihne, není tak překvapivé,“ prohlásil jsem.

„A ještě s tak cholerickou povahou,“ řekla paní Hudsonová. „Verdikt lékaře byl naprosto jednoznačný. Smrtelná otrava krve způsobená perforovaným žaludečním vředem, tak to řekl – prohlásil, že není důvod mít podezření na něco nekalého. S tím se ovšem Adini sousedé nespokojili; domnívají se, že musela Georgeovi podstrčit strychnin nebo nějaký jiný podobný jed.“

„A teď když její nájemník, pan Niemand, skutečně zemřel na otravu,“ prohlásil Holmes, „zdánlivě to potvrzuje jejich názory na paní Biddulphovou.“

„Názory, kterým inspektor Lagrange dovolil, aby nakazily jeho vlastní uvažování,“ dodal jsem.

„Jméno ‚Lagrange‘ se nápadně podobá jménu ‚Lestrade‘, nemyslíte, Watsone?“

„Vy naznačujete, že jde o jednu a tu samou osobu?“

„Paní Biddulphová sama přiznává, že to jméno neslyšela jasně. Také uvádí, že vypadá jako fretka, což Lestradovi bezpochyby odpovídá. Lagrange, jak se zdá, není příliš důkladným vyšetřovatelem, a i to je lestradovský znak, byť, pravda, takový, který sdílí s většinou příslušníků Scotland Yardu. Celkově vzato, všechny důkazy ukazují na to, že touto osobou je náš starý přítel a protivník.“

„Pane Holmesi, musím to vědět,“ řekla paní Hudsonová. „Ujmete se toho případu?“

„Ujmu,“ odpověděl Holmes, „a to bez váhání.“

„Děkuji vám. To se mi ulevilo. Neprodleně Adě napíši a informuji ji.“

„Myslím, že můžeme udělat něco lepšího. Watsone? Vezměte si klobouk a kabát. Půjdeme navštívit naši ne právě veselou vdovu.“

„A já vás doprovodím,“ řekla paní Hudsonová. „Ada by jistě uvítala přátelskou tvář.“

„Má drahá paní –“ začal Holmes, ale přísný pohled ho zarazil uprostřed protestu.

„Doprovodím vás,“ opakovala paní Hudsonová způsobem, který nepřipouštěl dalšího odmítnutí, a Holmes už se o to ani nepokoušel.

POSLEDNÍ VEČEŘE INIGA NIEMANDA

Drožek „hansom“ se toho dne nedostávalo, a tak jsme těch několik mil do Notting Hillu urazili pěšky; přitom jsme prošli kanály protkanou čtvrtí Maida Vale, lidově nazývanou „Londýnskými Benátkami“, a poté skrze Portobello a Ladbroke Grove. Padla podvečerní mlha, která ztlumila sluneční světlo do sépiového odstínu ladícího s bronzovou a jantarovou barvou listů, jež se zpola ještě držely na stromech, zpola pokrývaly zem. V samotném Notting Hillu se zdálo, že se terasovité domy v tom mlhavém oparu choulí k sobě, skoro jako by hledaly útěchu ve společnosti ostatních – nebo jako by konspirovaly.

Ada Biddulphová vlastnila tříposchodový dům s cihlovým průčelím, k jehož hlavnímu vchodu vedlo několik schodů. Na chodníku před domem stál konstábl, shrbený ve své pláštěnce, a budil sklíčený dojem člověka, který by dal přednost tomu být kdekoli jinde. Holmes tomu chlapíkovi ukázal svou navštívenku, jež byla vystavena obezřelému zkoumání s našpulenými rty.

„Inspektor Lestrade se za mě může zaručit,“ řekl Holmes.

„Slyšel jsem, jak vás jednou či dvakrát zmiňoval, pane Holmesi,“ odpověděl policista.

„Povolíte nám tedy vstup?“

„Abych byl upřímný, pane, mé instrukce nezahrnují odhánění legitimních návštěvníků – pouze čumilů.“

Holmes bez dalších slov zaklepal na dveře. Za chvíli je otevřela žena středního věku, která si nás s bázlivou opatrností prohlédla skrze brýle s drátěnými obroučkami. Poté její pohled padl na paní Hudsonovou a ona vydala potěšený výkřik. Obě ženy semkly ruce, srdečně se objaly a nastalo veliké cukrování.

Ada Biddulphová se vzezřením paní Hudsonové podobala tak málo, jak je jen možné si představit. Paní Hudsonová byla robustní a neohrožená, zatímco paní Biddulphová byla hubená jako tyčka a vypadala nervózně. Zdálo se podivuhodné, že by ty dvě měly něco společného, natožpak že by je pojilo blízké přátelství. Nicméně jak se říká, protiklady se přitahují a pro důkaz tohoto rčení se stačí podívat na Holmesa a na mě – dva muži, kteří jsou sotva ze stejného těsta, ale kteří si, navzdory všem svým rozdílům, vytvořili solidní pouto.

Jakmile nás paní Hudsonová představila a vysvětlila povahu naší záležitosti, paní Biddulphová nás pozvala dovnitř. Krátce nato jsme už byli usazení v jejím salónu, zatímco odešla připravit konvici čaje, jehož povzbuzující vlastnosti velmi napomohly zahnání chladu, který do nás v onom mlhavém dni pronikl.

Během Holmesova dotazování paní Biddulphová zopakovala události předešlého dopoledne. Vyprávěla, jak odnesla svému nájemníkovi dolů podnos se snídaní, ale pak našla na koberci v obývacím pokoji ležet jeho tělo, paže natažené před sebe, nohy od sebe. Obličej měl přitisknutý k podlaze, ale na to, co z něj zahlédla, byl strašný pohled, neboť byl zarudlý a značně oteklý.

„Postavila jsem tác – nějak se mi ho podařilo neupustit,“ řekla, „a spěchala jsem zpátky nahoru. Možná mě pro to máte za zbabělce.“

„Ale vůbec ne, madam,“ odpověděl Holmes.

Paní Hudsonová, která seděla vedle své přítelkyně a držela ji kolem ramen, aby ji utěšila, vyjádřila podobný názor.

„Už v tu chvíli se mi ze zápachu v té místnosti zvedal žaludek a točila hlava,“ pokračovala paní Biddulphová. „Nechtěla jsem omdlít. Tohle se mi honilo hlavou.“

„Zápach zvratků?“

Přikývla. „Byl příšerně čpavý. Odchytila jsem nejbližšího policistu. Potom začalo být všechno nejasné, jakoby ve snu. Vlastně to byla spíše noční můra, jakmile inspektor Lagrange začal se svými ne právě zaobalenými obviněními.“

„Nebyl to náhodou Lestrade? Zním skoro všechny detektivní inspektory v Londýně a o žádném Lagrangeovi nevím.“

„Záleží snad na tom, jak se jmenuje? Ale ano, když o tom přemýšlím, mohl to být Lestrade. Každopádně od té doby se pokouším udržet si velkomyslnost tváří v tvář úděsné situaci, ale je to těžké.“ Bledost její pleti a zapadlost očí svědčily o pravdivosti jejího tvrzení.

„Zvládáte to obdivuhodně,“ ujistil ji Holmes, „a já mám v úmyslu rozehnat jakýkoli stín podezření, který se na vás snad přichytil.“

„Dokážete to?“

„Mohu se maximálně vynasnažit. Byla byste tak hodná a ukázala nám, kde pan Niemand bydlel?“

Všichni čtyři jsme šli po holém, rozvrzaném zadním schodišti a vstoupili jsme do bytu tvořeného relativně prostorným obývacím pokojem, ze kterého vedly dveře do malé ložnice a maličké koupelny vzadu. Vybavení bylo strohé, ale pokoj nepůsobil tak zašle, jak tomu je u mnoha sklepních bytů, neboť se nacházel pouze částečně pod úrovní terénu a okna – zvláště pak velké okno vepředu, součást vystouplého arkýře sdíleného s přízemím – vpouštěla dovnitř velké množství světla.

To, co bylo na tomto místě nejnápadnější – pomínu-li slabý zápach trávících šťáv, který se stále vznášel ve vzduchu – bylo, že tu panoval značný nepořádek.

„Tohle má na svědomí policie,“ řekla paní Biddulphová. „Pan Niemand sám rád udržoval pořádek, ale policisté během svého pátrání vyprázdnili zásuvky, vyplenili knihovny, poházeli tu papíry a potom tu všechno nechali takhle, halabala a vzhůru nohama. Jediné uklízení bylo, když odnesli koberec, na kterém leželo tělo, a samozřejmě i to tělo samotné – vynesli ho ven dveřmi bytu na tom koberci coby provizorních nosítkách.“

„To už bych byl raději, kdyby to místo podupala horda rádících Vizigótů než kohorta scotlandyardských,“ poznamenal Holmes. „Bude zázrak, jestli tu zůstaly nějaké životaschopné stopy. Přesto bychom však neměli ztrácet naději. Mnoho bylo převráceno, ale mnoho bylo možná také přehlédnuto.“

S těmito slovy se pustil do jedné ze svých důkladných a energických prohlídek místa činu. Pobíhal po bytě tam a zpět, tu stál na špičkách, tu klečel na kolenou, tu lezl po čtyřech, každou chvíli si pak podrážděně povzdechl nebo něco zaujatě zamumlal.

Veškeré toto chování paní Biddulphovou velice mátló, a to tak očividně, že paní Hudsonová cítila nutkání uklidnit ji. „Jestli se tu dá něco najít, Ado, něco, co by nám v naší situaci pomohlo, nemusíš se obávat – pan Holmes to najde. Navzdory všem svým výstřednostem je to nejchytřejší člověk, jakého jsem kdy poznala.“

Já osobně jsem o tom, že Holmesovo úsilí přinese ovoce, přesvědčen nebyl. Ten chaos byl prostě příliš rozsáhlý. Jaký rád by z něj mohl vyvodit?

Asi po dvaceti minutách se můj přítel konečně napřímil. Poněkud se chvěl, jako ohař, který chytil pach.

„Tohle je fascinující situace,“ ohlásil. „Fascinující. Tolik toho tady chybí, tolik věcí, které by mi mohly pomoci v mých dedukcích, ale to, co zbývá, vypráví jeden jediný příběh, příběh plný neshod a nekonzistentností. Pan Inigo Niemand byl, řekl bych, něčím víc, než se zdál. Paní Biddulphová, vzpomínám si, že jste ve svém dopisu paní Hudsonové uvedla, že váš nájemník ,nedávno přibyl z Indie‘. Je to správně?“

„Řekl mi, že pracoval v Kalkatě jako tajemník v Imperiální legislativní radě a že ze svého místa odešel, aby se mohl vrátit do Anglie. Prý už ho unavovalo tropické klima a mimo to chytil několik nemocí, které ho sice neohrožovaly na životě, zanechaly ho však ve špatném stavu. Doufal, že po několika měsících rekonvalescence v rodné vlasti se třeba zotaví natolik, aby si mohl hledat novou práci. Mezitím měl našetřenou malou sumu, z níž mohl žít.“

„Tak v Kalkatě, ano?“ řekl Holmes.

„Neměla jsem důvod mu nevěřit. Byl velice opálený, a co se týče jeho zesláblé konstituce, působil velice křehce a také rezervovaně. Málokdy vycházel z domu, i když bylo hezky, a když už vyšel, jen zřídka to bylo na déle než půl hodiny. Možná zvládl dojít na poštu

nebo do trafiky pro noviny, ale to bylo všechno. Větší namáhání bylo podle všeho nad jeho síly. Chut' k jídlu měl, pravda, dobrou, ale já jsem docela dobrá kuchařka, i když to říkám já sama.“

„Tvoje kuchařské umění to mé zahanbuje, Ado,“ pravila paní Hudsonová.

„Pan Niemand jednou v žertu navrhl, že bych možná ve svých receptech ráda užila trochu víc koření, ale myslím, že si asi v zahraničí zvykl na karí a anglická kuchyně mu ve srovnání s tím přišla nevýrazná.“

„Tohle spojení s Indií je sice hezké,“ řekl Holmes, „ale nikde v Niemandových věcech po něm nevidím ani známky. Co jsem našel, je tohle.“

Zavedl nás do ložnice a přitáhl naši pozornost k figurce, která ležela napůl pohřbená pod rozházeným oblečením. Byla možná tak devět palců vysoká, vyřezaná z nějakého tmavého, tvrdého dřeva a znázorňovala člověka podobného válečníkovi; hlavu měl vystrčenou kupředu a jazyk vyplazený až po kořen. Do jeho skalpu byly vyryté spirály naznačující kudrnaté vlasy a v jedné ruce svíral hrubě vyvedenou reprezentaci kopí.

„Přijde tohle někomu z vás indické?“ zeptal se Holmes. „Mně tedy ne. Nejsem expertem na antropologické vědy, ale nevěřím, že by to byla práce nějakého Hinda. Právě naopak, vsadil bych slušné peníze na to, že pochází z Afriky.“

„Nějaký druh fetiše,“ odvážil jsem se hádat.

„Souhlasím. Postoj toho malého chlapíka je agresivní, což mě vede k vyvození, že je to totem navržený k odhánění zla – i když, jak se ukazuje, tato jeho schopnost byla bohužel nedostatečná. Proč by zaměstnanec společnosti, která působila v Indii, vlastnil artefakt pocházející ze zcela jiného kontinentu?“

„Možná ho získal po cestě domů,“ řekl jsem. „Jestli plul celou cestu po moři kolem mysu Dobré naděje, místo aby se dal jednou z cest, které vedou zčásti po souši, jeho loď by zakotvila v některých afrických přístavech. Když jsem se na palubě transportní lodě

Orontes plavil z Karáčí do Anglie, zastavovali jsme kvůli doplnění zásob mimo jiné v Mombase, Kapském městě a Freetownu.“

„Což je důvod, proč tento fetiš sám o sobě nepředstavuje pádný argument, že Niemand nemluvil pravdu. Nicméně musíme vzít v úvahu také tyto kapesníky.“ Holmes zvedl plátěný čtverec. „Tady je jeden z nich. Podívejte se na monogram vyšitý v rohu. Jsou to iniciály ‚B. W.‘. Jsou tu ještě tři další identické kapesníky a žádný, který by vypadal jinak. Proč má muž, který si říká Inigo Niemand, kapesníky s jiným monogramem než se svým vlastním?“

„Co když je zdědil?“ navrhla paní Hudsonová. „Jsou to pěkné kapesníky. Musely stát dost peněz. Možná je zdědil po nějakém bratrancu nebo po dědečkovi z matčiny strany. Kdyby byly v *mé* rodině, nechtěla bych, aby přišly nazmar.“

„Ale v takovém případě by vypáral stehování monogramu a nahradil ho svými vlastními iniciálami, nemám pravdu?“

„To někdy není možné. Takové vypárání by mohlo zničit celistvost látky.“

„Skláním se před vaší expertízou, paní Hudsonová. Nicméně tato anomálie zaujala mou zvědavost. Pro třetí a poslední zajímavý bod, ten nejvýznamnější ze všech, se vrátíme do obývacího pokoje.“

Když jsme se znovu shromáždili v obývacím pokoji, Holmes se sehnul a vytáhl útržek papíru zpod psacího stolu, který stál ve výklenku u arkýřového okna.

„Tohohle jsem si všiml předtím. Možná si vzpomínáte, že jste mě viděli nataženého na břiše, jak nakukuji pod stůl. Policii to samo sebou naprosto uniklo. Vůbec by mě nepřekvapovalo, kdyby při jejich příchodu ležel ten papírek všem na očích, dokud ho jeden z nich neúmyslně neodkopl svojí humpoláckou plochou nohou, až zmizel z dohledu. Takže pokud sklopíte pohledy k podlahové liště támhle pod oknem, uvidíte, že na podlaze u ní leží pero. Všimněte si, že to pero je otevřené a uzávěr leží asi tři yardy daleko, v puklině mezi dvěma prkny v podlaze, právě tam. Paní Biddulphová, ten koberec, na kterém se pan Niemand zhroutil a který policie odnesla – byl na tom konci místnosti, kde je okno?“

„Ano.“

„To jsem si myslel. Je tu slabě vidět jeho obrys. Obdélníková oblast holé podlahy, kterou zakrýval, je nepatrně méně ztmavlá a má trochu jinou barvu než její okolí. A Niemandovo tělo leželo obrácené kterým směrem?“

„Tam, hlavou k oknu.“

„A tedy také směrem k té části podlahové lišty, kde vidíme to otevřené pero. Byl pravák?“

„Myslím, že ano. Nejsem si jistá.“

„Tak nebo tak na tom příliš nesejde. Hlavní věc je, že ležel natažený tímto směrem.“ Holmes máchl rukou směrem k arkýřovému oknu. „Tento kousek papíru mohl tedy klidně ležet zde, hned vedle něj, než ho někdo tak bezohledně zakopl pod stůl. Ze své polohy měl stůl na dosah ruky. Ani uzávěr pera není daleko. Co se pera samotného týče, mohlo tam, kde je nyní, skončit poté, co se vykutálelo z jeho neživé ruky.“

„Něco napsal, když tam ležel a umíral,“ řekl jsem.

„Přesně tak. Na tom papírku je text. Vidíte?“

Holmes ukázal na řadu rozeklaných, nevyrovnaných znaků.

„Jsou tu také malé skvrnky od krve,“ dodal. „Mimo to se tu dá odhalit otisk špičky podrážky. Vsadil bych slušné peníze na to, že řečená obuv patřila nějakému konstáblovi.“

Sebral pero a načmáral jím na jiný útržek papíru jeden či dva řádky. Oba útržky podržel vedle sebe a zdálo se, že je se svým zjištěním spokojen.

„Ano, inkoust se shoduje. V obou případech je také znát mírná nevyrovnanost mezi oběma hroty pera. Řekl bych, že se Niemandovi, *in extremis*, podařilo natáhnout ruku a sebrat na stole pero a papír; a zatímco vydechoval naposled, zapsal nějakou informaci, kterou si přál předat.“

„Ach, ten nebohý, statečný člověk,“ povzdechla si paní Bidulphová a v očích se jí objevily slzy. „Tohle všechno se stalo přímo tady, jenom jedno patro pod pokojem, kde jsem seděla a o ničem nevěděla. Jak hrozné. Skoro na to ani nemůžu myslet. Kdyby